

høitærede Ministers som fra den ærede Ordførers Side om Mindretallets Forslag. Den ærede Ordfører udtalte sig med en vis Anerkjendelse om dette Forslag, men han kunde dog ikke stemme for det, da det efter hans Overbevisning indeholdt for Meget. Den høitærede Indenrigsminister var i det modsatte Tilfælde. Han anerkjendte vel ogsaa det meget, ja særdeles meget Tiltalende, som der for ham var i Mindretallets Forslag; men det indeholdt efter hans Mening for Lidet. Jeg haaber, at disse forskjellige Udtalelser fra Lovforslagets Bærere dog indtil en vis Grad ville være til Gunst for Mindretallets Forslag, forsaavidt som det maasse kan bevæge Nogle til at give det deres Stemme, og jeg haaber dette saa meget mere, som det forekommer mig, at baade dette „for Meget“ og dette „for Lidet“, nærmere besete, tabe en meget stor Del af deres Betydning.

Hvad den ærede Ordfører fandt at være for Meget i Mindretallets Forslag, var jo dette, at Mindretallet havde benyttet Veligheden til at improvisere et Stykke Udstykningslov. Har Improvisationen i og for sig været heldig, synes dette mig imidlertid ikke at være nogen Anse. Undertiden lykkes det jo Improvisationen eller Inspirationen i den sidste Time at løse meget vanskelige Spørgsmaal, og muligvis har Mindretallet netop her været saa heldigt at improvisere Noget, som kan forsone de mange stridende Parter og bringe Saamange til at slutte sig til dets Vædringsforslag i det Hele, at der kan komme et Resultat ud deraf. — I Realiteten har jo Udvalgets Flertal og dets ærede Ordfører Intet at indvende mod denne Del af Mindretallets Forslag. Udvalgets Flertal har jo selv udtalt i Betænkningen, at, om det end ikke gaar an for Selveiergodsets Vedkommende ganske at afskaffe Bevillingsvæsenet med Hensyn til Udstykning, bør der dog sættes langt snævrere Grændser for samme end hidtil. Dette viser, at den omtalte Improvisation dog ikke kan være kommen saa ganske overraskende bag paa det ærede Flertal, thi det har jo altsaa gjort sig Rede for og tænkt over ikke alene Unsikkerheden, men ogsaa Muligheden af at raade Bod paa den nu bestaaende altfor vidt gaaende Bevillingsmyndig-

hed med Hensyn til Udstykningen paa Selveiergods. — Naar den høitærede Minister hertil bemærkede, at Bestemmelsen i og for sig var overflødig, idet han i Fremtiden baade kunde og vilde mere end tidligere holde igjen paa Meddelelsen af saadanne Bevillinger, saa maa jeg dog derved gjøre opmærksom paa, at det i ingen Henseende bliver det Samme, om en Minister vil søge at indskrænke Anvendelsen af den omhandlede Bevillingsmyndighed, eller om der sættes en bestemt Grænde for Udstykningsfriheden. Der er en himmelvid Forskel derpaa. Hvad den høitærede Minister ikke gjør i denne Retning, kan nemlig for det Første hans Eftermand om 8 Dage forandre. Men dernæst vilde det i mine Tanker være en stor Uret mod Befolkningen kun paa den af Ministeren anførte Maade at forandre det, som nu gjennem gammel Sædvane har faaet Gævd. Det vilde i det Mindste i Overgangstiden frembringe en Mængde Forvillinger og meget pinlige Stusselser. Thi, som bekjendt, afvente Folk, der ville udstykke, ikke nu Ministeriets Bevilling, førend de sælge; nei, de sælge først, faae derefter Hartkornet fordelt og søge først saa om Bevilling til Udstykningen. Regtedes Bevillingen, vilde altsaa ikke alene Udstykningen være omsonst — og undertiden vil den have kostet en følelig og ret klæffelig Sum —, men man vilde tillige have den Vanskelighed at skulle faae den allerede sluttede Handel gjort om. Jeg tror derfor, at der paa ingen Maade nu kan eller bør gjøres Forandring i den hidtil stedfindende Anvendelse af Bevillingsmyndigheden paa dette Omraade, uden at dette paa en saadan Maade bringes til Befolkningens Kundskab, at den Slags Stusselser kunne undgaas, saa at navnlig Landinspektorerne forud kunne vide, at det Slags Udstykninger bør de ikke paatage sig, og at det ikke er værd at betale for dem, da Arbejdet derved vil være omsonst, og at Befolkningen kan vide, at den ikke skal indlade sig paa Umsætninger i sin Eiendom, som den ikke kan faae fuldbyrdet i sidste Instants. Nei, hvis den høitærede Indenrigsminister og det ærede Udvalgs Flertal virtelig i det Hele erkjende, at der er al Grund til at standse Bøndergaardenes Forsvinden paa Selveiergodset — thi